

Onderwerp

Toekomstscenario's gemeente Rozendaal

Adviseur	: Bas Pelgrum	Datum B&W	: 9 juni 2026
Programma	: allen	Datum Raad	: 7 juli 2026
Portefeuillehouder	: allen	Openbaar	: Ja

Aan de Raad**Gevraagde beslissing**

1. Kennis te nemen van het definitieve eindrapport *Toekomstbestendig Rozendaal*.
2. Vast te stellen dat zelfstandig voortbestaan van de gemeente Rozendaal op basis van de uitkomsten van het onderzoek niet langer een realistisch toekomstperspectief biedt en zo spoedig mogelijk te starten met een gedegen verkenning waarbij het advies *Toekomstbeeld III: Herindeling onder voorwaarden* (samengaan met een andere gemeente) nader wordt uitgewerkt.
3. Het college opdracht te geven om:
 - a. Verkennende gesprekken te starten met de gemeenten Rheden en Brummen om inzicht te verkrijgen in de kansen, voorwaarden, risico's en gevolgen van een aansluiting bij het herindelingsproces;
 - b. Parallel hieraan verkennende gesprekken te starten met de gemeente Arnhem om inzicht te verkrijgen in de kansen, voorwaarden, risico's en gevolgen van een aansluiting bij de gemeente Arnhem;
 - c. De raad gedurende dit proces actief te betrekken via een vertegenwoordiging vanuit de raad.
4. Het college opdracht te geven de uitkomsten van beide verkenningen, voorzien van een integrale afweging en een voorstel voor de bestuurlijke toekomst van Rozendaal, eind september 2026 ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.
5. Het college opdracht te geven gelijktijdig aan de bestuurlijke verkenningen het begrotingsproces 2027-2030 voort te zetten en, in afstemming met de controlecommissie, te komen tot een financieel verantwoord sluitend meerjarenperspectief.
6. Inwoners, medewerkers, maatschappelijke organisaties en overige belanghebbenden gedurende het vervolgproces actief te informeren en te betrekken overeenkomstig het bijgevoegde communicatie- en participatieplan.

Aanleiding

De gemeente Rozendaal neemt een unieke positie in binnen Nederland. Met ongeveer 1.800 inwoners en een compacte ambtelijke organisatie behoort zij al bijna 200 jaar tot de kleinste zelfstandige gemeenten van het land. Die zelfstandigheid heeft Rozendaal veel gebracht: korte lijnen, grote betrokkenheid, persoonlijke dienstverlening en een sterke verbondenheid tussen bestuur, organisatie en inwoners.

Aanleiding voor het starten van een onderzoek was de zorg over de financiële en organisatorische toekomstbestendigheid van de gemeente. De gemeenteraad heeft het college gevraagd inzichtelijk

Raadsvoorstel

te maken welke maatregelen nodig zijn om ook in de toekomst een gezonde financiële positie, goede dienstverlening en een passend voorzieningenniveau te kunnen behouden. Het onderzoek van Moventem is uitgevoerd vanuit één belangrijk uitgangspunt: zelfstandigheid behouden als dat verantwoord mogelijk blijkt.

Gedurende het onderzoek ontstond echter een steeds scherper beeld van de omvang van de opgave. Niet alleen de financiële uitdagingen blijken groter dan eerder voorzien, ook de kwetsbaarheid van de organisatie en de veranderende positie van samenwerkingspartners vragen om fundamentele keuzes. Daardoor gaat de discussie inmiddels niet langer alleen over het sluitend krijgen van een begroting, maar over de vraag welke bestuurlijke vorm Rozendaal op langere termijn in staat stelt om inwoners de kwaliteit van dienstverlening en voorzieningen te blijven bieden die zij mogen verwachten.

Ook het college was verrast door de nieuwe inzichten ontstaan tijdens het onderzoek die aangaven dat de situatie van Rozendaal op financieel en organisatorisch gebied nog kwetsbaarder en nijpender was dan vermoed. Deze onverwachte en ongewenste verandering plaatste het college voor een moeilijk vraagstuk. Het college kwam, na een intensief proces, tot de overtuiging dat zelfstandig voortbestaan geen realistisch toekomstperspectief meer biedt. Een realiteit die hard is voor de inwoners van Rozendaal, na een zelfstandig bestaan van bijna 200 jaar. Een prestatie die bewonderenswaardig is. Maar ook een situatie die helaas niet langer te continueren is. Die conclusie ervaart het college als ingrijpend.

Goed bestuur vraagt om het onder ogen zien van de werkelijkheid zoals die zich aandient. Voorliggend voorstel is daarom geen keuze uit wenselijkheid, maar uit verantwoordelijkheid. Het doel blijft hetzelfde als bij de start van het onderzoek: zorgen dat Rozendaal ook in de toekomst kan rekenen op een financieel gezonde organisatie, betrouwbare dienstverlening en een sterke positie voor haar inwoners.

Met dit voorstel vraagt het college uw raad richting te geven aan die toekomst, zodat tijdig de noodzakelijke keuzes kunnen worden gemaakt voor de meerjarenbegroting, de organisatie en de bestuurlijke positie van Rozendaal in de regio. Daarbij geldt dat tijdigheid van belang is: zowel voor een financieel gezonde toekomst als voor het behouden van zoveel mogelijk invloed op de uiteindelijke keuze voor de toekomst van Rozendaal.

Wat wilden we bereiken?

Uitgangspunt bij de start van het onderzoek was: inzicht bieden in hoeverre en op welke manieren Rozendaal als zelfstandige gemeente de financiële, organisatorische en wettelijke opgaven voor de komende tien jaren kan dragen, met als uitgangspunt het minimaal behouden van het huidige voorzieningenniveau en kwaliteit van dienstverlening.

Argumenten

1.1 Wat Rozendaal wil behouden

Het onderzoek bevestigt wat velen in Rozendaal al generaties lang voelen: de zelfstandigheid van onze gemeente vertegenwoordigt een grote waarde. Voor inwoners is zelfstandigheid niet alleen een bestuurlijke vorm, maar ook een belangrijk onderdeel van de identiteit van Rozendaal. Zij wordt verbonden met de nabijheid van het bestuur, de korte lijnen, de persoonlijke dienstverlening, de sterke gemeenschapszin en het behoud van het dorps- en groene karakter van onze gemeente.

Die waardering beperkt zich niet tot inwoners. Ook binnen de organisatie wordt de kracht van de kleinschaligheid dagelijks ervaren. Medewerkers waarderen de grote betrokkenheid bij inwoners, de korte communicatielijnen en de mogelijkheid om zichtbaar verschil te maken voor het dorp. Ook bestuurlijke partners spreken waardering uit voor de zelfstandige positie die Rozendaal al bijna tweehonderd jaar inneemt.

Het college herkent en deelt deze gevoelens volledig. Rozendaal mag trots zijn op wat zij als kleine gemeente heeft bereikt. Tegen de landelijke trend van schaalvergroting in is het gelukt om langdurig zelfstandig te blijven en tegelijkertijd een hoog niveau van dienstverlening, betrokkenheid en leefkwaliteit te behouden.

Juist omdat die zelfstandigheid zo'n grote waarde vertegenwoordigt, zijn de conclusies van het onderzoek confronterend. Het besef dat behoud van zelfstandigheid mogelijk niet langer verenigbaar is met een financieel en organisatorisch gezonde toekomst, maakt de afweging waarvoor raad en college nu staan extra ingrijpend.

1.2 Waarom zelfstandigheid niet langer houdbaar is

Het college heeft nadrukkelijk onderzocht of zelfstandigheid ook op langere termijn verantwoord behouden kan blijven. Het onderzoek laat echter zien dat de financiële en organisatorische basis van de gemeente daarvoor onvoldoende stevig is.

De financiële opgave waarvoor Rozendaal staat, blijkt aanzienlijk groter dan eerder werd aangenomen. De huidige meerjarenbegroting laat een structureel tekort zien dat oploopt naar ruim € 700.000 in 2030, waarbij geen zicht is op significante verbetering. Het college heeft samen met Moventem uitgebreid onderzocht welke mogelijkheden er zijn om deze ontwikkeling zelfstandig op te vangen. Daarbij zijn zowel bezuinigingen als inkomstenverhogingen doorgerekend. Zélf s wanneer alle realistische bezuinigingsmogelijkheden worden benut én de OZB, onze enige vorm van versterking van inkomstenbron, substantieel wordt verhoogd tot het maximum (artikel 12), blijft er sprake van een structureel tekort van € 300.000 in 2030.

Naast de financiële uitdagingen staat ook de organisatie onder toenemende druk. Rozendaal beschikt over een ambtelijke organisatie van 17 medewerkers (13,5 fte). Die organisatie is deskundig, betrokken en loyaal, maar tegelijkertijd zeer kwetsbaar. De omvang van de wettelijke taken neemt toe, specialistische kennis wordt steeds belangrijker en de afhankelijkheid van een beperkt aantal medewerkers groeit. Het onderzoek laat zien dat op verschillende terreinen nauwelijks nog ruimte bestaat om nieuwe ontwikkelingen of onverwachte uitval op te vangen zonder gevolgen voor de dienstverlening en kosten.

Tegelijkertijd verandert de positie van de belangrijkste samenwerkingspartner van Rozendaal. Rheden voert momenteel de taken op het gebied van het Sociaal Domein tegen gereduceerd tarief uit. De vorm van samenwerking wil de samenwerking met Rozendaal herzien, waardoor kosten zullen stijgen en de toekomstige dienstverleningsovereenkomst minder zekerheid biedt dan in het verleden. Bovendien heeft Rheden, onder invloed van een voorgenomen fusie met Brummen, aangegeven dat rekening moet worden gehouden met het scenario waarin een toekomstige gemeente Brummen-Rheden de huidige samenwerking wil afbouwen. Daarmee neemt ook de financiële, bestuurlijke en organisatorische onzekerheid voor Rozendaal toe.

Het college heeft zich daarom de vraag moeten stellen of het verantwoord is om inwoners ook op langere termijn te blijven garanderen dat Rozendaal zelfstandig dezelfde kwaliteit van dienstverlening, voorzieningen en bestuurlijke ondersteuning kan bieden als zij gewend zijn. Op basis van het onderzoek moet die vraag helaas ontkennend worden beantwoord.

De conclusie dat zelfstandigheid voor Rozendaal niet langer toekomstbestendig is, vindt het college ingrijpend maar onvermijdelijk.

1.3 Waaron herindeling het enige realistische perspectief biedt

Het college heeft niet alleen vooral laten onderzoeken welke oplossingen beschikbaar zijn om Rozendaal ook in de toekomst een sterke gemeente te laten blijven voor haar inwoners. In dit perspectief is ook onderzocht wat de effecten zouden zijn als Rozendaal de wettelijke verplichtingen op het gebied van Sociaal Domein voortaan zelf zou uitvoeren in plaats van uitbesteden aan gemeente Rheden. Uitkomst hiervan was een stevige kostenverhoging, waarbij de kosten minimaal zouden verdubbelen ten opzichte van de huidige vergoeding aan Rheden. Daarnaast ontstaat er aanzienlijke extra druk en kwetsbaarheid op de organisatie. Het college ziet dit daarom niet als een realistische optie.

Daarbij zijn verschillende toekomstbeelden onderzocht. Het onderzoek laat zien dat zelfstandig voortbestaan op eigen kracht geen realistisch perspectief biedt. De financiële opgave, de kwetsbaarheid van de organisatie en de toenemende afhankelijkheid van samenwerking zijn daarvoor te groot.

Het alternatieve model *Centrumgemeente* waarbij Rozendaal bestuurlijk zelfstandig blijft maar vrijwel alle taken structureel elders worden uitgevoerd, biedt onvoldoende zekerheid. Dit scenario vraagt een vergaande afhankelijkheid van andere gemeenten, biedt geen oplossing voor de financiële problematiek op korte termijn en beperkt tegelijkertijd de eigen bestuurlijke invloed aanzienlijk tot volledig.

Daarmee resteert uiteindelijk één toekomstbeeld dat wel voldoende perspectief biedt op een financieel gezonde situatie, een robuuste uitvoeringskracht en het behoud van een goed dienstverlenings- en voorzieningenniveau voor inwoners: *Herindeling onder voorwaarden (samengaan met een andere gemeente)*.

Het college realiseert zich dat deze conclusie voor velen moeilijk te aanvaarden zal zijn. Tegelijkertijd laat het onderzoek zien dat het uitstellen van keuzes de problemen niet oplost, maar vergroot. Daardoor neemt ook de mogelijkheid af om zelf richting te geven aan de toekomst van Rozendaal. Juist daarom acht het college het van belang om nu verantwoordelijkheid te nemen en de regie zoveel mogelijk in eigen hand te houden.

2.1 *Waarom het college dit advies geeft*

Het college is dit onderzoek gestart vanuit de uitdrukkelijke wens dat zelfstandigheid van Rozendaal behouden moest blijven. Die wens werd en wordt gedeeld door inwoners, raad, organisatie en college. Het onderzoek was dan ook nadrukkelijk bedoeld om te onderzoeken hoe Rozendaal als zelfstandige gemeente financieel en organisatorisch sterk kon blijven.

Gedurende het onderzoek ontstond echter een steeds scherper beeld van de omvang van de opgave. Nieuwe inzichten gaandeweg het onderzoek maakten duidelijk dat de uitdagingen groter zijn dan eerder werd aangenomen en dat zelfstandig voortbestaan op termijn geen realistisch perspectief meer biedt. Dat besef kwam niet in één keer, maar groeide gedurende het onderzoek. Het leidde binnen het college tot intensieve gesprekken, moeilijke afwegingen en soms fundamentele heroverweging van eerder ingenomen standpunten.

Het college heeft dit ervaren als een intensief en complex proces. Enerzijds omdat het perspectief waaruit in het onderzoek gedacht en gewerkt werd drastisch veranderde, anderzijds omdat het proces rationele maar ook emotionele componenten kende. Complex vanwege de grote uitdaging om in deze omstandigheden de juiste keuzes te maken voor het voortbestaan van Rozendaal en voor de inwoners van Rozendaal.

2.2 *Herindelen onder voorwaarden is het enige realistische scenario*

Bij de start van het onderzoek lag de focus op de vraag welke maatregelen nodig zouden zijn om Rozendaal ook in de toekomst als zelfstandige gemeente financieel en organisatorisch gezond te houden. Zowel het college als de raad gingen het traject in vanuit de wens om de zelfstandigheid van Rozendaal te behouden.

Gaandeweg het onderzoek is echter een ander beeld ontstaan. Nieuwe inzichten hebben geleid tot een fundamentele herbezinning op de bestuurlijke toekomst van onze gemeente. Daarbij gaat het met name om drie ontwikkelingen: een scherper inzicht in de financiële opgave, een beter beeld van de gevolgen van nieuwe wet- en regelgeving voor de organisatie en een veranderend perspectief op de toekomstige samenwerking met Rheden.

De vraag die daardoor centraal kwam te staan, was niet langer hoe Rozendaal zelfstandig kan blijven, maar óf Rozendaal zelfstandig kan blijven, of dat nog een realistisch toekomstperspectief is. Het onderzoek laat zien dat die vraag ontkennend moet worden beantwoord.

Rozendaal heeft zich de afgelopen decennia op indrukwekkende wijze staande gehouden als zelfstandige gemeente. Met een relatief kleine organisatie en beperkte middelen is het steeds gelukt om inwoners een hoog niveau van dienstverlening te bieden. Daar mogen inwoners, medewerkers, bestuurders en voormalige bestuurders trots op zijn. Dit is een bewonderenswaardige prestatie.

Tegelijkertijd laat het onderzoek zien dat deze situatie niet langer houdbaar is. De financiële ruimte neemt af, de wettelijke eisen nemen toe en de organisatorische kwetsbaarheid groeit. Om die druk op te vangen zijn in de afgelopen jaren steeds meer taken ondergebracht bij samenwerkingspartners. Daarmee is de afhankelijkheid van andere organisaties toegenomen, terwijl de mogelijkheden om zelfstandig te sturen juist kleiner zijn geworden.

Het college komt daarom tot de conclusie dat schaalvergroting noodzakelijk is om ook in de toekomst kwalitatief goede dienstverlening, een passend voorzieningenniveau en financieel gezonde

gemeentelijke organisatie te kunnen waarborgen. Hoe indringend die conclusie ook is, herindeling is op basis van de huidige inzichten het enige realistische scenario dat een duurzaam perspectief biedt voor de inwoners van Rozendaal. Daartoe zal eerst een gedegen verkenning naar de kansen en mogelijkheden voor samengaan met een buurgemeente moeten plaatsvinden.

3.1 Waaron aansluiting bij Rheden-Brummen in beginsel het meest logisch en wenselijk is

Bij de conclusie dat een zelfstandige bestuurlijke toekomst voor Rozendaal niet langer realistisch is, ontstaat vervolgens de vraag welke bestuurlijke toekomst dan het beste aansluit bij de belangen van onze inwoners.

Het college is van oordeel dat aansluiting bij de toekomstige gemeente Brummen-Rheden op dit moment het meest voor de hand liggende en kansrijke toekomstbeeld is.

Tussen Rozendaal en de gemeente Rheden bestaat al lange tijd een sterke maatschappelijke, historische en organisatorische verbondenheid. Veel inwoners maken dagelijks gebruik van voorzieningen, verenigingen, winkels en maatschappelijke organisaties in gemeente Rheden. Voor veel inwoners vormen de gemeentegrenzen in de praktijk nauwelijks een scheidslijn.

Daarnaast bestaat er een intensieve bestuurlijke en ambtelijke samenwerking. Op tal van terreinen wordt al gezamenlijk gewerkt of voert Rheden werkzaamheden uit voor Rozendaal. Hierdoor zouden veranderingen voor inwoners relatief beperkt kunnen blijven en kunnen de kosten en risico's van een eventuele overgang worden beperkt.

Daar komt bij dat het gemeentebestuur van gemeente Rheden expliciet heeft aangegeven Rozendaal als gelijkwaardige gesprekspartner te willen betrekken bij het herindelingsproces dat samen met Brummen wordt voorbereid. Dat biedt een kans om vroegtijdig invloed uit te oefenen op de inrichting van een eventuele nieuwe gemeente en de belangen van Rozendaal daarin te borgen.

Het college benadrukt dat hiermee nog geen definitieve keuze wordt gemaakt. Wel is het van belang om op korte termijn in gesprek te gaan met de gemeenten Rheden en Brummen, zodat duidelijk wordt welke kansen, voorwaarden, risico's en waarborgen een eventuele aansluiting met zich meebrengt.

3.2 Een zorgvuldige vergelijking tussen Rheden-Brummen en Arnhem is noodzakelijk

Hoewel aansluiting bij Brummen-Rheden op dit moment het meest logische toekomstbeeld lijkt, vindt het college het van groot belang dat een zorgvuldige, objectieve en gelijkwaardige afweging wordt gemaakt tussen de beide varianten.

Een besluit over de bestuurlijke toekomst van Rozendaal raakt niet alleen de huidige generatie inwoners, maar ook toekomstige generaties. Juist daarom moet een dergelijke keuze worden gebaseerd op een volledig beeld van de kansen en risico's van de verschillende mogelijkheden.

Het college stelt daarom een tweesporenaanpak voor:

Op korte termijn wordt gestart met verkennende gesprekken met enerzijds de gemeenten Rheden en Brummen en anderzijds met gemeente Arnhem. Op deze manier ontstaat voor de raad een zorgvuldige afweging waarin meerdere perspectieven zijn onderzocht.

3.3 *De raad actief bij proces betrekken*

Een vertegenwoordiging in de vorm van een raads werkgroep waarin elke fractie is vertegenwoordigd door één raadslid zal de mogelijkheid worden geboden om direct deel te nemen aan deze verkennende gesprekken. De resultaten van beide trajecten worden samengebracht in één afweging die aan de raad wordt voorgelegd.

4. *Besluitvorming eind september is gewenst*

Het college realiseert zich dat de raad voor een ingrijpende keuze staat. Tegelijkertijd vraagt de situatie om tijdige vervolgactie en besluitvorming.

De eerste reden daarvoor is financieel. De gemeente staat voor de opgave om een sluitende meerjarenbegroting vast te stellen die voldoet aan de eisen van het provinciaal toezicht. Zonder duidelijkheid over de bestuurlijke toekomst wordt het steeds moeilijker om binnen de gestelde termijn een realistisch financieel perspectief te presenteren.

Ook organisatorisch is duidelijkheid noodzakelijk. Verschillende keuzes binnen de organisatie worden momenteel uitgesteld in afwachting van de besluitvorming over de bestuurlijke toekomst. Dat vraagt veel van medewerkers en leidt steeds vaker tot tijdelijke (personele) oplossingen. Langdurige onzekerheid vergroot de kwetsbaarheid van de organisatie verder.

Daarnaast speelt het tijdsaspect binnen het herindelingsproces van Rheden en Brummen een belangrijke rol. Wanneer Rozendaal serieus wil onderzoeken of aansluiting bij dat proces wenselijk is, moet zij tijdig aan tafel zitten. Alleen dan kunnen de belangen van Rozendaal volwaardig worden ingebracht en meegewogen.

Het college acht daarom besluitvorming in september gewenst.

5. *Het begrotingsproces moet worden opgestart om tijdig tot een financieel verantwoord meerjarenperspectief te komen*

De bedoeling van het onderzoek naar toekomstscenario's was om financiële uitgangspunten te kunnen formuleren (kaderstellend) voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2027-2030. De uitkomsten van het onderzoek leiden echter tot andere conclusies dan bij aanvang gehoopt. Er is daardoor nu geen inhoudelijke kaderstellende afstemming mogelijk over de op te stellen begroting. En die moet parallel worden uitgewerkt aan het voorgestelde traject voor de bestuurlijke toekomst van Rozendaal.

De besluitvorming over de bestuurlijke toekomst van Rozendaal vraagt om zorgvuldigheid. Tegelijkertijd kan de gemeente zich niet veroorloven om te wachten met het treffen van financiële maatregelen totdat hierover een definitief besluit is genomen.

Uit het onderzoek blijkt dat de financiële opgave waarvoor Rozendaal staat aanzienlijk is en dat reeds vanaf 2027 sprake is van structurele tekorten. Ook wanneer een toekomstig herindelingstraject wordt ingezet, blijft de gemeente verantwoordelijk voor een financieel gezonde bedrijfsvoering en een begroting die voldoet aan de eisen van het provinciaal toezicht.

Het college acht het daarom noodzakelijk om gelijktijdig aan de bestuurlijke verkenningen het reguliere begrotingsproces op te starten. Daarmee wordt voorkomen dat kostbare tijd verloren gaat

Raadsvoorstel

en ontstaat ruimte om tijdig de maatregelen voor te bereiden die nodig zijn om tot een sluitende meerjarenbegroting 2027-2030 te komen.

Het college realiseert zich dat dit plaatsvindt in een periode van bestuurlijke onzekerheid. Juist daarom is een zorgvuldig proces van belang. In de voorbereiding van de begroting zullen inzichten uit de bestuurlijke verkenningen waar mogelijk worden meegenomen, terwijl tegelijkertijd voldoende flexibiliteit behouden blijft om toekomstige keuzes van de raad te kunnen verwerken.

Gelet op de omvang van de financiële opgave en het belang van een breed gedragen begrotingskader stelt het college voor de controlecommissie nadrukkelijk bij dit proces te betrekken. Daarnaast zal vroegtijdig afstemming plaatsvinden met de provinciale toezichthouder, zodat gedurende het proces duidelijkheid bestaat over de verwachtingen en randvoorwaarden.

Met deze aanpak wordt enerzijds recht gedaan aan de noodzakelijke zorgvuldigheid rondom de bestuurlijke toekomst van Rozendaal en wordt anderzijds invulling gegeven aan de verantwoordelijkheid om ook op korte termijn financieel bestuurbaar en betrouwbaar te blijven.

6. Communicatie, participatie en betrokkenheid zijn essentieel

De bestuurlijke toekomst van Rozendaal raakt inwoners, medewerkers, maatschappelijke organisaties, samenwerkingspartners en bestuurders direct.

Het college hecht er daarom grote waarde aan dat het vervolgproces zorgvuldig, transparant en met oog voor verschillende belangen wordt ingericht. Daarbij staat niet alleen het informeren centraal, maar ook het luisteren naar zorgen, wensen en ideeën van betrokkenen.

De uitkomsten van de inwonersconsultatie van Moventem vormen daarbij een belangrijk vertrekpunt. Daarnaast wordt een afzonderlijk communicatie- en participatieproces ingericht, zodat inwoners, medewerkers en samenwerkingspartners gedurende het gehele traject actief betrokken blijven.

Het college realiseert zich dat de onzekerheid die dit proces met zich meebrengt vragen en emoties kan oproepen. Juist daarom vindt het college het belangrijk om het gesprek open, zorgvuldig en respectvol te blijven voeren, ongeacht de uiteindelijke uitkomst.

Kanttekeningen

Niet, of niet tijdig beslissen kent grote risico's

Om in het herindelingsproces als derde aangesloten gemeente optimaal in positie te komen is het van belang om zo spoedig mogelijk met raadsmandaat aan te sluiten in de gesprekken. De ontwikkeling van afspraken en de rol die Rozendaal daarin kan nemen verslechtert naargelang Rozendaal later in het proces aansluit. Daardoor kan de Rozendaalse raad steeds minder goed invloed uitoefenen op voor Rozendaalse inwoners belangrijke beleidsafspraken. Denk onder meer aan de wijze waarop lokale dienstverlening wordt vorm gegeven of de strategische focus van de nieuw op te richten gemeente. Op korte termijn gaat het bijvoorbeeld over regionale oriëntatie en wordt ook al verkend op welke wijze organisatorische kwetsbaarheden gezamenlijk kunnen worden opgepakt.

Raadsvoorstel

Niet besluiten biedt het college onvoldoende handvatten om te komen tot een sluitende begroting binnen de kader van de provinciaal toezichthouder. Daarmee vergroot ook het risico op verscherpt toezicht door de provincie.

Niet besluiten of uitgesteld besluiten biedt onvoldoende perspectief voor het personeel. De organisatie staat in toenemende mate onder druk. Voor nieuwe wervingen, alsook voor gedegen organisatorische keuzes is een heldere koers essentieel. Op dit moment is er al sprake van hoge inhuurkosten. Door uitblijvende raadsbesluitvorming vergroot het risico op hoge inhuurkosten en verslechtert de arbeidsmarktpositie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Gelijktijdige opstart van 3 sporen:

1. Verkennende gesprekken voor mogelijke aansluiting bij Rheden-Brummen, procesbeschrijving aansluiting en beslismomenten;
2. Verkennende gesprekken voor mogelijke aansluiting bij Arnhem, procesbeschrijving aansluiting en beslismomenten;
3. Begrotingsproces, waarbij inhoudelijke uitgangspunten worden afgestemd met de controlecommissie.

Planning

We werken in navolging van dit besluit toe naar een gedegen verkenning, waarin op een zorgvuldige wijze, maar ook met oog voor gewenste voortgang een raadsvoorstel wordt voorbereid. We doen dit als volgt:

Na instemming van het college zullen gelijktijdig verkennende gesprekken worden opgestart met zowel de gemeenten Rheden en Brummen als met Arnhem. Gezien de urgentie om eind september een nieuw raadsvoorstel aan de raad ter besluitvorming voor te leggen, zullen deze gesprekken in de zomer moeten plaatsvinden.

Gezien de urgentie streven we er naar om eind september een voorstel aan de raad te kunnen aanbieden. Mocht dit niet haalbaar zijn, dan zal een alternatieve datum in oktober worden voorgesteld aan het presidium.

Het college start daarnaast het begrotingsproces op basis van de koers zoals bepaald op dit voorstel en komt voor de novemberraad met een voorstel voor een begrotingsvoorstel voor 2027-2030.

Wat mag het kosten?

Voor het uitvoeren van de voorgestelde verkenningen is specialistische ondersteuning noodzakelijk. De omvang en complexiteit van het vraagstuk vragen om aanvullende capaciteit die binnen de huidige organisatie niet beschikbaar is.

De kosten voor deze ondersteuning zijn niet opgenomen in de begroting 2026. Op basis van een eerste inschatting bedragen de aanvullende kosten maximaal € 15.000. Deze uitgaven zijn noodzakelijk om de raad in staat te stellen een zorgvuldig, objectief en goed onderbouwd besluit te nemen over de bestuurlijke toekomst van Rozendaal.

De hiermee samenhangende budgetoverschrijding wordt verwerkt in de volgende tussenrapportage (Turap) en daarin aan uw raad voorgelegd.

Raadsvoorstel

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ingrid Timmer,
burgemeester

Bijlage(n)

1. Rapport Moventem
2. Bijlagenboek rapport Moventem